

onderling weer verbonden zijn door de zeer typisch Giethoornsche bruggetjes. Nergens worden ze gevonden als hier, en schitterend zijn de perspectieven van een tiental bruggetjes achter elkaar, over de hoofdvaart. Deze hoofdvaart, die in de lengte door 't dorp gaat, is zelf al schilderachtig en een bezoek overwaard; maar om 't eigenlijk, echt Giethoorn te bewonderen moeten we op zij af naar „'t Klooster“, „'t Zuid-“ of „Noordende“.

Al deze plaatsen bezoeken we met de punter, of als 't gezelschap wat groot is met „de bok“ (een groote breede punter) die niet geroeid, maar geboomd worden. Alle verkeer is hier te water, zoodat elke boerenwoning een bootje, meestal één of meer punters, in bezit heeft. Zoo geschieden 't vervoer van hooi, vee, en burenb bezoeken per punter; zelfs kerkvaart en begrafenis gaan per vaartuig. Paarden zijn er niet, wel koeien, die echter in zeer drassig en nat weiland moeten grazen. Een natte zomer is vaak de oorzaak van groote kosten daar 't vee gestald moet worden; bij hoogwater staan vele weilanden blank. De bevolking leeft voorts nog van visscherij en veenderij, en wat scheepsbouw, terwijl iedere boerenwoning een bijbehorend eigen stukje bouwland heeft, waarop meestal „eerepels en boonen“ worden verbouwd.

Voor al op de kleinere plassen bij Giethoorn zelf (niet op de groote meren, verderop naar Vollenhove) is 't zomers een genot, in een kleine punter den middag zoek te brengen, op 't kalme, heldere water, waardoor je 't leven op den bodem kunt waarnemen; en waarop roerloos de witte waterlelie rust.

In de verte een punter met hooi, waarop een vrouw met rood gebloemd jakje, bloote armen, rustig voortboomend, heerlijk afsteekt tegen de verblauwe zomerlucht. Hoog boven je de leeuwerik en zwevend een reiger; om je heen, alle soorten watervogels en onder je de bewoners van sloot en plas. Dan komen zoo zoetjes aan je van Eedens woorden in den geest, waarvan je geheel doordrongen wordt:

Ik heb de witte waterlelie lief,
daar die zoo blank is en zoo stil haar kroon
uitplooit in 't licht.
Rijzend uit donkerkoelen vijvergrond
heeft zij het licht gevonden en ontsloot
toen blij het gouden hart.
Nu rust zij peinzend op het watervlak
en wenscht niet meer....

De zomer is nu voorbij, en bij 't rangschikken onzer aantekeningen omtrent vogels, bloemen of insekten denken we weer aan den volgenden zomer, en waar de vacantie zal worden doorgebracht. Laat nu mij u Giethoorn eens aanbevelen, en ook gij lezers van de Levende Natuur, die fotografeert of er een schetsboek op na houdt of schildert: eenige bladen met krabbels uit Giethoorn zullen u een aangename herinnering blijven aan een prachtig rustiek dorp, waarvan ik, om het meer bekend te maken, wat het ten volle verdient, u hier een korte beschrijving met schetsjes geef. Wat de planten- en dierenwereld u meegeeft, hebt gij op natuurschoon toegekregen.

J. GODEFROY.

VOGELVERVOLGING EN MUSSCHENGILDE.

(Vervolg van pag. 191.)

Nu rest me nog melding te maken van een tocht door den jachtopziener elk jaar ondernomen, welke elken kraai, die nog rondvloog, noodlottig dreigde te worden en het vele dan ook werd. In het laatst van Mei of begin Juni bepaalde hij dan een dag en vergezeld van een mannetje, expres voor deze gelegenheid gehuurd en royaal beloond, trok hij den polder in. Hijzelf in volslagen jagercostuum en gewapend met zijn geweer, de helper en feitelijk voor dezen dag de hoofdpersoon, gekleed in de alleroudste plunje en voorzien van een langen stok met een ijzeren haak er aan, een voorraad touw, een riem en een paar klimsporen. Elke kraai, die in het gezichtsveld van deze twee mannen verscheen, werd neergeschoten, of voelde ten minste de hagel om de ooren fluiten. Doch dat ging maar en passant;

die klimsporen waren het sprekend bewijs, dat het om de nesten te doen was. Die bevatten dan meestal jongen. Er naar zoeken, zal niet noodig geweest zijn; ik vertrouw wel, dat de jachtopziener die op een prikje wist te zitten, dank zij zijn dagelijksche zwerftochten door den polder. Niet alleen gold het dan echter de kraai en haar nest. Eksters en sperwers liepen niet minder gevaar dan de kraaien en ook wee hun broedsel. De helper klom dan in elken boom, waarin een nest zat. En 't was een echte klimmersbaas ook. Zijn beenen stonden zoo eenigszins krom en pasten om den stam, als waren zij er voor gemaakt. De sporen werden onder de schoenen met touwtjes over de wreef van den voet heen vastgebonden en dan stond hij klaar, trappelend van ongeduld als een vurig paard. Was de boom

zoo dik dat hij dien niet kon „omspalken“, dan sloeg hij den riem om den stam. Een oogenblik later stootten de venijnige ijzeren punten in de schors en in minder dan geen tijd was hij boven.

Dan regende het doode takken en takjes op den grond. Bij het nest gekomen, sloeg hij zijn kromme kleine vingers er in om het uit te halen, om daarna uit alle macht aan den wirwar van takken te gaan trekken en rukken, tot eindelijk het nest met een zwaren slag tegen de wereld sloeg. Dat noemt men het nest „uitschoppe.“ Kon hij, wegens dunne takken, zelf niet bij het nest komen, dan moest de haak meegenomen worden of later aan een touw opgetrokken. Daarmee trok hij dan het nest uit elkaar. Zoo ging het van den eenen boom naar

Nest van een woudduif in een vlietruik.

den anderen, den heelen dag, den heelen polder door. Geen wonder, dat die klimmer er gauw lekker uitzag. Zijn gezicht vol stof en zijn pluim zoo bestoven en gescheurd en groen, dat hij gewoonweg ontoonbaar was. 's Avonds dan kwamen onze jagers belast en beladen met eieren, jonge en oude vogels naar huis, trotsch op hun vernielingswerk, op hun talloze moorden, dien dag gepleegd. Maar wat zullen we er van zeggen; de kraaien en sperwers zijn op hun beurt zeker even wreede of nog gruwelijker moordenaars. En verder: de omstandigheden maken in deze ook den mensch. En nu genoeg over de kraai. 't Is weer al welletjes.

DE EKSTER.

Wat de schade betreft, die deze vogel doet, die ligt meer op 't gebied van de jacht dan van den landbouw. Boven wees ik er al even op. Mijn neef schrijft me hierover: „Ook de ekster drinkt eieren van kippen enz., is dus schadelijk in dit opzicht: Nooit zag ik den ekster een moord doen.“ Voor den landbouw wordt ze hier dus niet zoo schadelijk gesignaleerd. Mijn andere vraagbaak gaf als zijn meening te kennen, dat ze, wanneer ze zoo met z'n tweetjes over den akker stappen, ook vrij wat insecten zouden opeten. Maar de jacht komt er minder goed af, want fazanten- en patrijzennesten weet de ekster beter te bereiken dan die van kippen. Hiermede volsta ik voor de ekster. Dat ze een kap bouwt boven haar nest is wel bekend. Ik mag echter hopen, dat de ijverige jachttopziener er niet in slaagt, ze geheel in onze streek uit te roeien. Gelukkig heb ik dezen zomer nog een broed volwassen jongen gezien. 't Is zoo'n mooie vogel en zoo'n aardige afwisseling in de schildery onzer landschappen. Wat de heer Thijssen zegt in zijn Vogeljaar, nl. dat ze in Noord-Brabant en Gelderland meer voorkomen, viel me op, 2 jaren geleden, toen ik een fietstocht door Noord-Brabant maakte van Steenbergen tot Gennep. Geen groepje boomen zag ik, of er waren een of meer eksternesten, terwijl de vogels zelf zich telkens lieten zien.

DE WOUDDUIF.

Voor al omdat dit zoo'n mooie vogel is en daarbij zoo vreedzaam gezind, is het jammer, dat 'de landman ook haar doodvonnis heeft uitgesproken. De jacht komt er hier zonder de minste kleerscheuren af. Deze duif dan is schadelijk, vooral in erwtenvelden. In den winter kunnen zij vrij wat schade aanrichten in koolzaad en de tuinman vindt haar in zijn spruitkool een zeer onwelkomen gast. Tegenover die schade staat voor den landbouwer absoluut niet het minste nut. (Alzoo weer mijn landbouwer).

We vonden nesten van de woudduif in „kop-boomen“, meidoorn- en allerlei andere struiken en boomen; zelfs in een heg, zoo maar op den grond, in een zeer slordig nest. Uit eenzelfde nest roofde ik zeker jaar 4×2 eitjes. Dezen zomer vond ik nog verscheidene vogels broedende, doch ik vermeed zelfs ze op te jagen. Ze worden toch al zoo vervolgd en ik mag ze zoo graag zien en hooren.

Komen we ten slotte bij den moordenaar van professie.

DEN SPERWER.

Deze staat bij boer en jager al even slecht aangeschreven. Bij de hofstede ziet men hem niet zoo vaak, zoodat hij om het stelen van eieren daar niet

zoo berucht is als de kraai en de ekster. Maar hij moet voor den landbouw nuttige zangvogeltjes verslinden en veel ook. De jacht vindt in hem een geduchten concurrent. Alles wat tot het jachtwild behoort, valt onder zijn moordende klauwen. Ongelukkig de vogel die den jachttopziener binnen schot komt. Ik heb de mooie, bijna rolronde eieren van den sperwer vaak gevonden, maar altijd in oude

kraaiennesten. Zou hij zelf geen nest bouwen? Wie geeft daarop antwoord? Met deze vraag en met den wensch, dat ik de aandacht gevestigd heb op tot nu toe minder bekende toestanden, eindig ik mijne beschouwing over nut en schade der vogels, die door het Musschengilde zijn „vogelvrij“ verklaard.

Rotterdam.

J. VIJVERBERG.

BIJ DE EENDEN.

Geen plaats steeds zoo vol leven en vroolijke bedrijvigheid in den heelen dierentuin als de eendenvijver, geen plekje, waar de dieren zoo weinig hun vrijheid ontberen. Daar zijn geen gevangenen, zooals de leeuwen en tijgers, bisons en olifanten, in een klein hokje achter dikke tralies opgesloten, met niets dat ook maar herinnert aan hun geboorteland, den woestijnnacht onder den Zuidelijken sterrenhemel of 't dichte alang-alangveld, de eindeloze prairien van Noord-Amerika of de verlaten steppen van Centraal-Afrika 't Is dan ook wel een onmogelijkheid aan al die verschillende bewoners der wijde aarde, van de tropische wouden van Indië tot het in ijs en sneeuw verstarde Spitsbergen, hun geboorteland hier in Amsterdam weer te geven. Ze moeten zich behelpen met wat hun geboden kan worden en de meeste voelen het gemis hunner vrijheid waarschijnlijk minder dan wij menschen ons voorstellen kunnen.

Bij den eendenvijver krijg je bepaald den indruk, dat de bewoners het land en het leven hunner vaders geheel vergeten zijn, en 't hier zoo'n gezellige boel vinden, dat ze heel niet meer terugverlangen naar de rotsen van Noorwegen en de kusten van Oost- en Noordzee, waar de menschen zonder ophouden vervolgde. 't Is een genoegelijke bezigheid, vroeg op een mooien lentemorgen een uurtje dat bedrijvige gedoe gade te slaan. In alle

Groote Zaagbek.

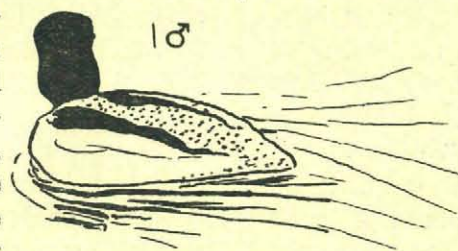
richtingenspoeden zich de meest verschillend geteekende en gekleurde eenden af en aan, het is een komen en gaan zonder ophouden.

Een paar kruimpjes brood in 't water geworpen voldoen echter tot 't teweegbrengen van een plotselinge en onstuimige concentratie van een groot deel der bevolking op

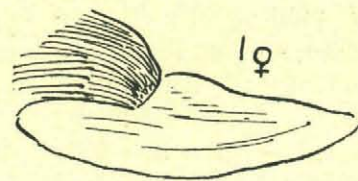
een punt vlak voor ons. Vooral 's morgens vroeg, als ze nog niet verzadigd zijn met biscuitjes en apenootjes. Van alle zijden, van verre en nabij, als ijzervijlsel naar de pool van een magneet, snellen rechtlijnig de eenden klapwiekend op dat eene brandpunt toe, en hier ontstaat een zenuwachtig en geagiteerd door elkaar gekrioel, een gedrang en gewoel om van de wijs te raken. Nijdig dreigen de zaagbekken met hun spitse snavels, angstig vlucht 't brilduikertje, dat zijn staart er door bedreigd voelt, op zij. Elk neerkomend kruimpje geeft nieuw gedrang, ruzie en oneenigheid. Pak wat je krijgen kunt, is 't parool. Gulzig worden de voor den neus van een ander weggekaapte stukken brood in hun geheel naar binnen gewerkt. Het slimme kleine non-

netje, (6) een bijna zuiver wit eendje, meent een lekker hapje bemachtigd te hebben en om uit 't gedrang te komen, duikt het er overhaast mee onder om een heel eind verder op een stil plaatsje weer boven te komen, om 't daar rustig op te eten. Wat een teleurstelling, als 't blijkt een hard stukje hout te zijn, waarvoor het zich zoo ingespannen heeft.

Later op den dag zijn de eenden minder gevoelig voor de attenties der jeugdige bezoekers die met hun biscuitjes slechts weinige belangstellenden vermogen te trekken. De overige blijven rustig rondzwemmen. De wijfjes zijn meest stemmig bruin gekleurd, maar de mannetjes pronken alle in bruiloftskleed en hun sprekendekleuren worden nog verhelderd door 't zonlicht. In dezen tijd zwemmen ze meest in paartjes, het kleurig geteekende mannetje en 't eenvoudige wijfje, en bij iedere soort gedragen die zich weer anders ten opzichte van elkaar. Want 't zijn wel alle eenden, zooals ge zeggen

Groote Zaagbek.

Groote Zaagbek.